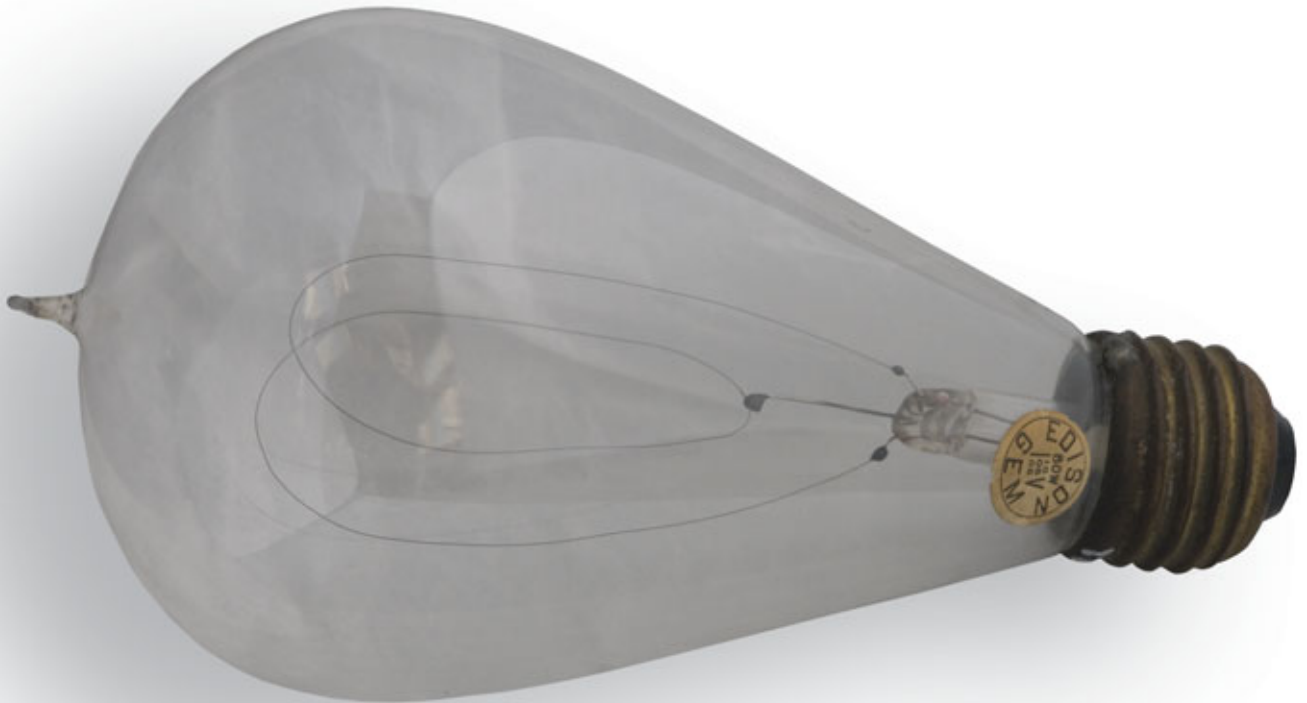

Object in de kijker

Hier brandt de Edison GEM lamp

Bent u bang in het donker? Zweet u bij het gebruik van de gloeilamp? Dan hebt u nog tot 1 september 2012 om uw reserves aan te leggen. Want 133 jaar nadat Thomas Edison de eerste bruikbare gloeilamp patenteerde, stopt in Europa de verkoop. Met deze beslissing wil de Europese Commissie jaarlijks veertig terawattuur (het verbruik van elf miljoen gezinnen) besparen en vijftien miljoen ton CO₂ minder uitstoten. Per jaar zou ieder gezin hiermee tot ongeveer vijftig euro kunnen besparen op de energiefactuur.

Het zoeken naar een hoger rendement en lager energieverbruik is niet nieuw. Deze originele Edison GEM lamp dateert van ca. 1909 en is dus goed honderd jaar oud. De koolstof gloeidraden van deze lamp zijn gemetalliseerd. Het procedé werd ontwikkeld door Dr. Willis Rodney Whitney (1868-1958) van het onderzoekslaboratorium van General Electric, Edisons elektronicabedrijf. Whitney veranderde de koolstofstructuur van de gloeidraad door die in een oven op hoge temperatuur te verhitten. De gloeidraden kregen een gladdere en hardere buitenkant en een hogere resistiviteit. Hierdoor konden ze weerstaan aan hogere temperaturen. De GEM lampen (General Electric Metallized) waren door hun speciale behandeling 25 à 30 procent efficiënter dan gewone kooldraadlampen. Ze hadden een lager energieverbruik maar gaven meer licht. U weet dus wat u moet kopen.

Edison GEM lamp, ca. 1909
Collectie MIAT, V 35292
Schenking Antoon Devogelaere

Bronnen

- <http://www.hln.be/hln/nl/960/Buitenland/article/detail/537963/2008/12/08/Europa-dooft-klasseke-gloeilamp-in-2012.dhtml>
- <http://bulbs.2yr.net/edison-gem-bulb.php>
- Kristel Wautier, Alexander Jonckheere, Danny Segers, ed., *Gloeilicht. Nu het einde nadert ...*, Uit het wetenschappelijk verleden, N°4, Museum voor de Geschiedenis van de Wetenschappen, Gent, 2009, p 16.